UITGANGSPUNTENNOTA OMGEVINGSPLANDEEL CHEMELOT

Gemeente Sittard-Geleen
Gemeente Stein
Gemeente Beek
Provincie Limburg

15 oktober 2020

Vastgesteld door de Stuurgroep Omgevingsplandeel Chemelot op 10 juli 2020; met instemming van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van Beek, Sittard-Geleen en Stein en het College van Gedeputeerde Staten van Limburg

Inhoudsopgave

1. Samenvatting 3

2. Inleiding 7

3. Context op te stellen Omgevingsplandeel voor Chemelot 8
   3.1 Relatie met andere actuele dossiers 8
   Visie Chemelot 2025 en Masterplan Chemelot 2030
   Visie Chemelot 2050 en Circular Hub
   Gebiedsvisie omgeving Chemelot
   Veiligheidsvisie Chemelot e.o.
   3.2 Omgevingsvisies 10
   Rijk: NOVI / Besluit kwaliteit leefomgeving
   Provincie: POVI / Omgevingsverordening
   Waterschap
   Gemeenten: GOVI / Omgevingsplan
   3.3 Koepelvergunning en andere vergunningen 12
   Koepelvergunning in het kader van de Wabo
   Watervergunningen en vergunning o.g.v. Wet natuurbescherming
   3.4 Bestemmingsplannen 13

4. Juridische vraagstukken 14
   1. Natura 2000-gebiedsbeschermingsrecht
   2. Aandachtsgebieden omgevingsveiligheid
   3. Geluid
   4. Verplaatsing onderdelen en regels uit Koepelvergunning naar omgevingsplan
   5. MER-(beoordelings)plicht Omgevingsplandeel
   6. Verhouding omgevingsvisie en omgevingsplan

5. Uitgangspunt A: Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot 16

6. Uitgangspunt B: ‘Horizontale transitie’ 17

7. Uitgangspunt C: ‘Horizontale transitie - plus’ 18

8. Uitgangspunt D: Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen 20
   Bestemmingsplan DSM-Geleen;
   Bestemmingsplan Haven Stein;
   Bestemmingsplan Grensmaas plus herzieningen (IAZI);
   Bestemmingsplan Buitengebied Stein.
   Bouwregels
   Toe te laten functies
   Inwaartse zonering

9. Communicatie en participatie 25
   Bestuurlijke besluitvorming
   Communicatie
   Participatie
   Kennisdeling

10. Vervolgtraject en kosten 27

11. Voorstel aan de drie gemeenteraden en gedeputeerde staten 28

Bijlagen:
1. Globaal overzicht vigerende bestemmingsplannen, verordeningen, vergunningen, afwijkingen en ontheffingen 29
2. Toelichting Chemelot op ontwikkellocaties uit het Masterplan Chemelot 2030 30

1. Samenvatting

Inleiding

De nieuwe Omgevingswet wordt naar verwachting op 1 januari 2022 ingevoerd. Met het oog op de voorbereiding van de nieuwe wet is onder andere bij het industrieel complex Chemelot een aantal praktijktesten gedaan. Die praktijktest was gericht op het vinden van een antwoord op de vraag 'Hoe behouden we binnen de Omgevingswet de voordelen van een koepelconcept?'. In de eindrapportage 'Uitkomsten Praktijktest Chemelot Limburg 2017/2018' is de aanbeveling gedaan om als vervolgproject een Omgevingsplandeel voor Chemelot op te stellen.

De colleges van de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en de provincie Limburg hebben deze aanbeveling omarmd en besloten om in overleg met Chemelot (DSM als grondeigenaar en CSP BV) een Omgevingsplandeel voor Chemelot op te stellen. Om te voorkomen dat er voor de site verschillende regimes gaan gelden, is verder besloten om qua omgevingsaspecten één regeling voor Chemelot en het invloedsgebied te maken.

Om ervoor te zorgen dat het nog op te stellen omgevingsplandeel voor Chemelot aansluit bij de opvattingen van de drie gemeenteraden, is ervoor gekozen om eerst de uitgangspunten / kaders voor het Omgevingsplandeel Chemelot vast te stellen. Met deze 'Uitgangspuntennota Omgevingsplandeel Chemelot' wordt hier invulling aan gegeven.

Het feitelijk opstellen van het Omgevingsplandeel (met participatie van de omgeving) zal naar verwachting circa anderhalf jaar duren. Vertrekpunt voor het Omgevingsplandeel vormen in beginsel de vigerende bestemmingsplannen en relevante verordeningen, de verleende vergunningen en bestuurlijk vastgestelde afspraken. Hierbij gaat het om een 'horizontale transitie'; van de huidige ruimtelijke ordeningssystematiek naar de systematiek die voortvloeit uit de nieuwe Omgevingswet.

De ontwikkeling van het Omgevingsplandeel staat niet op zich. Op visieniveau is er sprake van meerdere ontwikkelingen. Naast de visies die in het kader van de nieuwe Omgevingswet op Rijks- en provinciaal niveau worden opgesteld, waar hierna op wordt ingegaan, zijn dat de in ontwikkeling zijnde gemeentelijke omgevingsvisies, de Visies Chemelot 2025 en 2050, de Circulair Hub, het Masterplan Chemelot 2030, de Gebiedsvisie Omgeving Chemelot en de Veiligheidsvisie.

Zoals hiervoor is aangegeven wordt uitgegaan van een 'horizontale transitie'. Beoogde ontwikkelingen uit genoemde visies, die niet passen binnen de vigerende bestemmingsplannen, worden in principe niet meegenomen. Bij de doorontwikkeling van het Omgevingsplandeel voor Chemelot, dat kort na de vaststelling van het eerste omgevingsplandeel wordt opgepakt, kunnen deze ontwikkelingen alsnog in het plan landen; mits deze plannen voldoende zijn uitgewerkt en de betrokken overheden zich daarin kunnen vinden.

Het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot is geen eenvoudige opgave. Los van het feit dat zowel met de belangen van het bedrijf als met de belangen van de omgeving rekening dient te worden gehouden, maakt het gegeven, dat dit landelijk gezien een van de eerste planontwikkelingen is binnen de kaders van de nieuwe Omgevingswet, het traject nog complexer.

Er kan niet of nauwelijks worden teruggegrepen op 'good practices' elders of op eenduidige juridische standpunten en interpretaties. Ook de VNG heeft nog geen voorbeeldregelingen voor dit soort industriegebieden ontwikkeld. Voor de juridische vraagstukken die reeds zijn opgekomen en vraagstukken die zich bij het feitelijk opstellen van het Omgevingsplandeel nog zullen voordoen, zal extern juridisch advies worden ingewonnen.

Uitgangspunten

Het voorstel is om als kader voor het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot een viertal uitgangspunten vast te stellen:

A. Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot;
B. 'Horizontale transitie';
C. 'Horizontale transitie - plus';
D. Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen.

Uitgangspunt A: Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot
Voor het opstellen van het Omgevingsplandeel Chemelot wordt de begrenzing van de vigerende koepelvergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor Chemelot aangehouden. Daaronder vallen: het Industrial Park, de Brightlands Chemelot Campus, de Integrale Afvalwaterzuiveringsinstallatie (IAZI), kabel- en leidingstroken en de Haven Stein.

Op verzoek van de gemeente Stein wordt voor wat betreft de haven in Stein uitgegaan van een ruimere begrenzing, te weten: de plangrens van het Bestemmingsplan 'Havens Stein'.

Uitgangspunt B: 'Horizontale transitie'
Primair uitgangspunt bij het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot is dat de huidige planologische mogelijkheden, zoals vastgelegd in bestemmingsplannen, verordeningen, vergunningen en ontheffingen, en passend bij door gemeenten bestuurlijk vastgestelde beleidsuitgangspunten, één op één overgaan naar het Omgevingsplandeel. Er is sprake van een 'horizontale transitie'.

Uitgangspunt C: 'Horizontale transitie - plus'
In de aanloop naar deze uitgangspuntennota is door Chemelot, de wens geuit om bepaalde in het Masterplan Chemelot 2030 (februari 2020) beschreven ontwikkelingen in het nog op te stellen Omgevingsplandeel op te nemen; met andere woorden een 'horizontale transitie - plus'. Het gaat om een tiental ontwikkellocaties.

In het volgende overzicht wordt per ontwikkellocatie aangegeven of deze in het kader van het uitgangspunt 'horizontale transitie - plus' wel of niet zal worden meegenomen in het eerste Omgevingsplandeel voor Chemelot. De ontwikkelingen die niet worden meegenomen komen mogelijk aan bod bij de doorontwikkeling van het Omgevingsplandeel mits de plannen voldoende concreet en onderbouwd zijn en de betrokken overheden hiermee hebben ingestemd.

Locatie	**Horizontale transitie mogelijk?**	**Toelichting / aandachtspunten**
1. Haven Stein - doorontwikkeling	Neen	Een toekomstvisie voor de Haven Stein in relatie tot knooppunt 046 wordt opgesteld. Aan de hand van deze visie wordt de doorontwikkeling van de haven concreet uitgewerkt. Bijzondere aandacht voor geluidsruimte.
2. Verbindingsweg Haven - Chemelot	Neen	Er dient eerst onderzoek te worden gedaan naar de effecten van een dedicated weg alvorens bestuurlijk heroverwogen wordt of deze ontwikkeling wenselijk is.
3. De Maurits – doorontwikkeling van deze locatie met nieuwe chemieactiviteiten	Ja	Mits geen toename plaatsgebonden risicocontour en/of uitbreiding aandachtsgebieden
4. Ovonde (Burgemeester Lemmensstraat)	Ja	Mits geen sprake is van een toename van de geluidsbelasting
5A. Campus Noord	Ja, voor wat betreft het reeds vergunde deel	Voor Campus Noord start eind 2020 een vergunningenprocedure. Op het moment dat die vergunning onherroepelijk is, wordt die ontwikkeling meegenomen in het Omgevingsplandeel.
5B Gate 1	Ja	Wordt overgenomen zoals vergund. Aandacht voor entree in de vorm van groenverplichtingen.
6. Veiligheid in relatie tot stikstofcluster en Campus	Nog niet bekend	Afhankelijk van de adviezen van de Technische veiligheidscommissie. Mogelijkheden onderzoeken. Beoordelen in separate procedures.

7. Gate 7	Ja	Er zal worden bezien wat planologisch reeds mogelijk is en wat nog moet worden opgelost, dit mede in relatie tot de op- en afritten van de A2.
8. Leidingstroken Heidekamp-park (regelgeving om de integriteit te borgen).	Neen	De dubbelbestemming (houtwal) wordt voorshands niet geschrapt. Eerst dient in breder kader te worden gekeken naar het (toekomstige) leidingen-tracés. Daarbij dient te worden bezien of dit wel op de juiste plek ligt.
9. Ontwikkelgebied Kerensheide – door ontwikkelen als koolwaterstofcluster	Nog niet bekend	Er zal worden onderzocht of aanpassingen mogelijk zijn om de aandachtsgebieden in relatie tot de veiligheidsvisie aan de zijde van Stein te verkleinen. De plannen dienen te passen binnen de 10^{-6} contour.
10. IAZI - circulaire recycling processen	Neen	De uitbreiding van de IAZI dient nader te worden onderzocht; mede in relatie tot de effecten op de omgeving (waaronder de Grensmaas). De reeds vergunde ontwikkelingen worden meegenomen in het Omgevingsplandeel.

Uitgangspunt D: Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen
In de vigerende bestemmingsplannen voor het plangebied is een aantal bepalingen opgenomen die in de praktijk, bijvoorbeeld bij het verlenen van vergunningen of ontheffingen, minder praktisch werken of waaraan verschillende interpretaties kunnen worden gegeven.

Nu de vigerende bestemmingsplannen middels een ‘horizontale transitie’ onderdeel worden van het Omgevingsplandeel voor Chemelot, is het raadzaam om deze aandachtspunten in één keer aan te pakken en op te lossen. Het is hierbij niet zo dat hiermee een verruiming van bedrijfsfuncties en activiteiten binnen Chemelot mogelijk wordt gemaakt.

Het betreft de bestemmingsplannen ‘DSM-Geleen’, ‘Havens Stein’, ‘Grensmaas plus herzieningen’ (IAZI) en ‘Buitengebied Stein’.

Het gaat hierbij onder meer om:
- Verankeren afwijkingsvergunningen in omgevingsplandeel;
- Afstand 10 meter tot de hoofwegen: afwijkingsmogelijkheden t.b.v. kolommenbanen en dergelijke opnemen;
- In het huidige bestemmingsplan is opgenomen dat het terrein zoveel als mogelijk omgeven zal worden door een groene zone met afschermende beplanting, behoudens enkele markante doorkijken naar het terrein (buffergroen);
- Het ontwikkelen van een passende regeling voor de campus (vergunde deel) waarbij de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en de nog in te stellen Technische Veiligheidscommissie leidend zijn;
- Welstandsvrij bouwen op de site met uitzondering van de randen en Campus;
- Vergunningsvrij bouwen kleine bouwwerken.

Communicatie en participatie
Over Chemelot wordt door diverse instanties en organisaties, ieder vanuit de eigen rol, positie en verantwoordelijkheid, met de omgeving gecommuniceerd over ontwikkelingen in lopende trajecten en projecten. Om deze communicatiestromen verder uit te lijnen en op elkaar af te stemmen, is een integrale werkgroep communicatie in het leven geroepen. Daarbij wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande overlegstructuren, zoals de bestaande Klankbordgroep; waarbij overigens nog wel dient te worden bezien of alle betrokken wijken in de omgeving van Chemelot in deze Klankbordgroep vertegenwoordigd zijn.

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie van de omgeving om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. Daarom zijn in de Omgevingswet en in het Omgevingsbesluit regels over participatie opgenomen. Zo ook voor de gemeentelijke omgevingsplannen.

Aanvankelijk was de wijze van participatie vormvrij. Begin dit jaar is in de Eerste Kamer een motie aangenomen waarin de regering is verzocht om in het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om participatiebeleid op te stellen. De Minister heeft toegezegd deze motie over te nemen. Dit betekent dat het participatiebeleid rondom omgevingsplannen dient te passen binnen de kaders van het algemene / bredere participatiebeleid van de gemeenten.

In het vervolgtraject zal worden nagegaan welke participatiebeleid men reeds heeft en welke voornemens er bestaan om te komen tot een (meer) generiek participatiebeleid per gemeente. Ook zal worden bezien of het mogelijk is te komen tot een gezamenlijk participatiebeleid c.q. participatie-aanpak voor het Omgevingsplandeel voor Chemelot.

Kosten

Het is de bedoeling om via de colleges separaat een voorstel te doen voor de bekostiging van het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot. Daarbij is het streven om dit bekostigings-voorstel in dezelfde gemeenteraadsvergaderingen aan de orde te stellen als voorliggende uitgangspuntennota.

Voorstel

De gemeenteraden van Sittard-Geleen, Stein en Beek en het college van gedeputeerde staten van Limburg wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van voorliggende uitgangspuntennota;
- De uitgangspunten, zoals verwoord in paragrafen 5 tot en met 8 van deze nota, vast te stellen:
  - Uitgangspunt A: Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot;
  - Uitgangspunt B: ‘Horizontale transitie’;
  - Uitgangspunt C: ‘Horizontale transitie - plus’;
  - Uitgangspunt D: Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen;
- De Stuurgroep Omgevingsplandeel Chemelot – voor de gemeenten door tussenkomst van de colleges van burgemeester en wethouders – te verzoeken de uitwerking van het Omgevingsplandeel voor Chemelot voortvarend ter hand te nemen.

2. Inleiding

De nieuwe Omgevingswet wordt naar verwachting op 1 januari 2022, later dan oorspronkelijk de bedoeling was, ingevoerd. Met het oog op de voorbereiding van de nieuwe wet is de afgelopen jaren een aantal praktijktesten gedaan; zo ook bij het industrieel complex Chemelot. Die praktijktest was gericht op het vinden van een antwoord op de vraag 'Hoe behouden we binnen de Omgevingswet de voordelen van een koepelconcept?'.

In de eindrapportage 'Uitkomsten Praktijktest Chemelot Limburg 2017/2018' is een aantal aanbevelingen geformuleerd. Daarbij is onder meer de suggestie gedaan om als vervolgproject een omgevingsplandeel voor 'Chemelot en directe omgeving' op te stellen.

De colleges van de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en de provincie Limburg hebben deze aanbeveling omarmd en besloten om in samenwerking met de andere stakeholders, waaronder DSM BV als grondeigenaar en CSP BV als houder van de koepelvergunning, voor Chemelot een Omgevingsplandeel op te stellen dat door de drie gemeenteraden kan worden vastgesteld c.q. voor kennisgeving aangenomen en op een later moment kan worden 'ingeplugd' in de gemeentelijke omgevingsplannen die in de toekomst moeten vaststellen.

Om te voorkomen dat er voor de Chemelot site verschillende regimes gaan gelden, is het de bedoeling dat voor de (omgevings)aspecten één regeling voor Chemelot en het invloedsgebied van Chemelot wordt opgesteld.

Om ervoor te zorgen dat het nog op te stellen omgevingsplandeel voor Chemelot aansluit bij de opvattingen van de drie gemeenteraden die het omgevingsplandeel uiteindelijk moeten vaststellen (Sittard-Geleen en Stein) c.q. voor kennisgeving aan te nemen (Beek), is ervoor gekozen om het traject in twee delen op te knippen:

1. vaststellen uitgangspunten / kaders voor het Omgevingsplandeel Chemelot gemeenteraden van Sittard-Geleen, Stein en Beek en gedeputeerde staten van Limburg;
2. rekening houdend met deze uitgangspunten en binnen de gestelde kaders feitelijk opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot.

Met de voorliggende 'Uitgangspuntennota Omgevingsplandeel Chemelot' beogen we aan de voorkant de duidelijkheid te verschaffen die nodig is om zo snel als mogelijk en zonder verrassingen achteraf tot een gedragen omgevingsplandeel te komen.

Op het moment dat de gemeenteraden de uitgangspuntennota hebben vastgesteld, kan de feitelijke ontwikkeling van het Omgevingsplandeel Chemelot van start gaan. Met het opstellen van het Omgevingsplandeel en de daarvoor benodigde afstemming met de bedrijven op de Chemelot-site, vertegenwoordigd door DSM Nederland BV en Chemelot Site Permit BV (CSP), instanties als RUD Zuid-Limburg, Veiligheidsregio Zuid-Limburg, GGD Zuid-Limburg, Waterschap Limburg, Rijksoverheid én met participatie van de omgeving, waaronder ook de bedrijven in de Haven Stein, zal naar verwachting circa anderhalf jaar gemoeid zijn.

Het Omgevingsplandeel zal uiteindelijk door de gemeenteraden van Sittard-Geleen en Stein voor wat betreft het eigen grondgebied worden vastgesteld. De gemeenteraad van Beek en gedeputeerde staten van Limburg nemen het omgevingsplandeel voor kennisgeving aan. De (uniforme) regeling voor het invloedsgebied wordt door de drie gemeenteraden vastgesteld en verankerd in het gebiedsdekkend omgevingsplan voor de drie afzonderlijke grondgebieden.

Het proces wordt bestuurlijk begeleid door een Stuurgroep waar de wethouders van Sittard-Geleen, Stein en Beek die verantwoordelijk zijn voor de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de gedeputeerde ruimtelijke ordening van de Provincie Limburg zitting in hebben. Het voorzitterschap van deze Stuurgroep is belegd bij de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Sittard-Geleen. De uitvoering van het project ligt bij een ambtelijk kernteam waar de drie gemeenten en de provincie in vertegenwoordigd zijn en dat onder leiding staat van een onafhankelijke voorzitter / procesbegeleider. In een kernteam-plus vindt afstemming plaats met vertegenwoordigers van CSP BV en DSM Nederland.

3. Context op te stellen Omgevingsplandeel voor Chemelot

Vertrekpunt voor het omgevingsplandeel vormen in beginsel de vigerende (deels oude) bestemmingsplannen en relevante verordeningen, de verleende vergunningen en bestuurlijk vastgestelde afspraken. Hierbij gaat het om een 'horizontale transitie'; van de huidige ruimtelijke ordeningssystematiek naar de systematiek die voortvloeit uit de nieuwe Omgevingswet.

Daarnaast is het raadzaam om bij het op te stellen Omgevingsplandeel voor Chemelot ook rekening te gehouden met de vastgestelde (toekomst)visies van de verschillende overheden en de wensen van Chemelot zelf met betrekking tot aandachtspunten die thans in de plannen worden ervaren en, daar waar mogelijk, ontwikkellocaties uit het Masterplan Chemelot 2030. Uiteraard met de kanttekening dat een en ander mogelijk is mits het voldoet aan de wet- en regelgeving en op het moment van vaststelling van het Omgevingsplandeel voor Chemelot ruimtelijk gewenst wordt geacht door drie gemeenteraden.

Hierna wordt nader ingegaan op de hiervoor genoemde zaken, te weten:
- andere actuele dossiers met betrekking tot Chemelot;
- omgevingsvisies in het kader van de Omgevingswet;
- koepelvergunning en andere verleende vergunningen;
- vigerende bestemmingsplannen.

3.1 Relatie met andere actuele dossiers

De ontwikkeling van het omgevingsplandeel staat niet op zich. Op visieniveau is er sprake van meerdere ontwikkelingen. Naast de visies die in het kader van de nieuwe Omgevingswet op Rijks- en provinciaal niveau worden opgesteld, waar hierna op wordt ingegaan, zijn dat de in ontwikkeling zijnde gemeentelijke omgevingsvisies, de Visies Chemelot 2025 en 2050, de Circular Hub, het Masterplan Chemelot 2030, de Gebiedsvisie Omgeving Chemelot en de Veiligheidsvisie.

Zoals hiervoor is aangegeven geldt in beginsel het uitgangspunt 'horizontale transitie'. Beoogde ontwikkelingen uit genoemde visies die tegen deze achtergrond niet worden meegenomen, kunnen bij de actualisatie van het omgevingsplandeel alsnog in het plan landen; voor zover de betrokken overheden zich in die ontwikkelingen kunnen vinden.

Bij de voorbereiding van visies en plannen door overheden en door Chemelot is afstemming over onder andere ontwikkelingen, geluid, (externe) veiligheid , luchtkwaliteit, gewenst beschermingsniveau, leefbaarheid, gezondheid, energietransitie, handhaafbaarheid en toezicht noodzakelijk; zeker met het oog op het op te stellen omgevingsplan.

Visie Chemelot 2025 en Masterplan Chemelot 2030

De Visie Chemelot 2025 is een gezamenlijke visie van de grote bedrijven op Chemelot. Centraal in die visie staat de ambitie om als Chemelot uit te groeien tot de meest veilige, meest duurzame en meest competitieve chemie- en materialen site in Europa in 2025. De belangrijkste ontwikkelingen op de site komen voort uit de gemaakte klimaatafspraken met de industrie en zijn een gevolg van de maatschappelijke vraag tot verduurzaming van de chemie. Hierbij staan klimaatneutraliteit en circulaire economie centraal.

Het Masterplan Chemelot 2030 is de verdere uitwerking op het gebied van ruimte en logistiek van de Visie Chemelot 2025.
Het Masterplan richt zich op de huidige site, inclusief de haven Stein. Daarnaast zijn in het plan de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de omgeving op hoofdlijnen beschreven.

Het Masterplan Chemelot 2030 is één van de bouwstenen voor het opstellen van de Gebiedsvisie omgeving Chemelot, waarbij partijen intensief met elkaar samenwerken vanuit verschillende rollen en posities. Indien ruimtelijk gewenst en mogelijk qua wet- en regelgeving kunnen de bevoegd gezagen deze visie betrekken bij het op te stellen Omgevingsplandeel en de te verlenen omgevingsvergunningen.

De Visie Chemelot 2050 en de European Circulair Hub
Recentelijk zijn de Visie Chemelot 2050 en de European Circular Hub gepresenteerd. Deze initiatieven zijn gericht op:

- de transitie van fossiele energiebronnen naar duurzame energiebronnen en hiermee het vergroenen van grondstoffen en producten;
- het vergroenen en klimaatneutraal maken van Chemelot en de regio in 2050;
- het concurrerend vermogen van Chemelot inclusief BCC toekomstbestendig maken en uitbouwen. Chemelot is een van de belangrijkste werkgevers in de regio. In totaal neemt Chemelot (direct en indirect) zo'n 6% van de werkgelegenheid van Limburg voor zijn rekening;
- het versterken van het verdienmodel van Nederland en het verbeteren van de welvaart en leefbaarheid in Limburg.

Alhoewel de ontwikkelingen nog aan het begin staan, is het duidelijk dat de circulaire economie gepaard gaat met een aanzienlijke ruimte- en transportvraag. De energietransitie betekent dat er ruimte moet zijn voor zowel fossiele als duurzame energiebronnen. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de doorontwikkeling van het Omgevingsplandeel.

Gebiedsvisie omgeving Chemelot
Chemelot ontwikkelt zich van mijnbouw, naar chemische industrie, naar circulaire hoogwaardige kennisindustrie in chemie en materialen. Om deze transformatie in goede balans met de omgeving te laten plaatsvinden is afstemming noodzakelijk. De overheden in het gebied en de bedrijven op Chemelot, verenigd in de stuurgroep Chemelot 2025, hebben daarom besloten om een strategische gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot op te stellen.

Deze integrale gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot moet richting geven aan lopende en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rondom Chemelot op korte en lange termijn, met bijzondere aandacht voor de samenhang met de omgeving en de toekomstige inrichting van gebieden, zoals de Lexhy en Graetheide. Belangrijke ingrediënten voor de visie zijn een veilige en leefbare (woon)omgeving, een waardevol landschap, Chemelot als economische motor, goede bereikbaarheid, duurzame ontwikkeling en aandacht voor de cultuurhistorie en identiteit van het gebied.

Op basis van een door de Stuurgroep Chemelot 2025 vastgesteld plan van aanpak is een ontwerpteam ingesteld dat de Gebiedsvisie gaat opstellen. De leden zijn afgevaardigd door Chemelot, Brightlands Chemelot Campus, DSM, Provincie Limburg, gemeente Stein, gemeente Sittard-Geleen, wijkplatform Lindenheuvel en Dorpsplatform Berg. De analysefase is afgerond, inclusief een dialoogsessie. In de volgende verkenningsfase worden mogelijke scenario's voor de toekomst van Chemelot en omgeving opgesteld. Na de zomer 2020 wordt een integraal toekomstbeeld besproken en daarna (oktober/november) volgt een rapportage en worden gezamenlijk acties benoemd. Besluitvorming is vooralsnog gepland eind 2020/begin 2021.

De gebiedsvisie zal na besluitvorming een plek moeten krijgen in de POVI.

Veiligheidsvisie Chemelot e.o.
Opvolging gevend aan een van de aanbevelingen in het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft de provincie samen met de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek, de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de RUD Zuid-Limburg, en in nauwe betrokkenheid met de GGD Zuid-Limburg en de Inspectie SZW, de 'Veiligheidsvisie Chemelot e.o.' ontwikkeld.
In december 2019 is deze door de colleges van GS en van B&W van de drie gemeenten vastgesteld (waarbij in de gemeente Stein instemming van de gemeenteraad heeft plaatsgevonden).

De Provincie Limburg is bevoegd gezag en houdt vanuit die rol toezicht op de veiligheid op- en rond de site.

Samengevat komen de volgende acties en maatregelen voort uit de Veiligheidsvisie:
- het aanwijzen van **aandachtsgebieden** i.v.m. de diverse risicoscenario's (zullen vertaling moeten krijgen in omgevingsplan);
- het uitwerken van een integraal communicatieplan;
- het inrichten van een externe onafhankelijke Technische Veiligheidscommissie (TVC) die een bovenwettelijk veiligheidskader incl. planologische zonering binnen en buiten Chemelot gaat opstellen, vast te leggen in een convenant;
- het versterken van de rol van Chemelot Site Permit B.V. (CSP) om als houder van de koepelvergunning op te treden bij overtredingen;
- het voortzetten van het extra toezicht in het kader van Brzo en de Wabo.

De uitkomsten van deze acties en maatregelen worden mede gebruikt bij het bij het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot.

3.2 Omgevingsvisies

Rijk, provincies en gemeenten dienen een omgevingsvisie op te stellen vanuit de Omgevingswet: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie heeft betrekking op alle terreinen van de leefomgeving en gaat in op de samenhang tussen ruimte, water, milieu, natuur, landschap, verkeer en vervoer, infrastructuur, energietransitie, gezondheid en cultureel erfgoed.
Iedere overheid stelt voor het eigen grondgebied één omgevingsvisie op. De mogelijkheid bestaat wel dat een gemeente samen met een of meer andere gemeenten of met de provincie een gezamenlijke of regionale omgevingsvisie opstelt. Een waterschap kan geen omgevingsvisie maken, maar heeft wel de mogelijkheid om ambities vast te leggen.

Rijk: NOVI / Besluit kwaliteit leefomgeving

Het Rijk maakt vooruitlopend op de Omgevingswet een Nationale Omgevingsvisie (NOVI) die naar verwachting in december 2020 wordt vastgesteld.

In de NOVI zijn zogenaamde NOVI-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden waar het Rijk en regio samen stappen moeten zetten om de grote, noodzakelijke transities voor elkaar te krijgen met oog voor de samenhang met andere opgaven(zie onder Visie 2050 en European Circular Hub). Grote knelpunten op het gebied van onder meer bereikbaarheid, wonen, milieu en gezondheid worden daarmee aangepakt. Net als de omvorming van onze economie tot een werkelijk duurzame en circulaire economie. In totaal worden er zo'n 6 tot 10 NOVI-gebieden aangewezen.

Zuid Limburg wordt een NOVI-gebied. Met betrekking tot Chemelot zijn de volgende aspecten relevant:
- de Brightlands Chemelot Campus wordt aangewezen als kernlocatie van innovatie in Zuid-Limburg. Daarnaast wordt middels de Proeftuin Regionale Inbedding Chemelot gekeken hoe het nationale industriële cluster Chemelot verder kan transformeren naar een circulaire en duurzame hub van Europese betekenis;
- de energievoorziening van Chemelot (tevens de belangrijkste bron van restwarmte voor Zuid- Limburg) is bovendien van strategisch belang voor Zuid-Limburg en Nederland.

Op dit moment is niet duidelijk welke consequenties dit heeft voor het Omgevingsplandeel voor Chemelot. De verwachting is dat hier in de tweede helft van 2020 meer duidelijkheid over komt.

De doorwerking van het rijksbeleid vindt ook plaats door onder andere instructieregels. De instructieregels van het Rijk zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het besluit bevat onder andere omgevingswaarden voor luchtkwaliteit en de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Dit besluit bevat ook de regels die het bevoegd gezag hanteert bij het beoordelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning, het opnemen van voorschriften in een omgevingsvergunning en het wijzigen van voorschriften of het intrekken van een omgevingsvergunning.

Provincie: POVI / Omgevingsverordening
De provincies moeten op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikken over een Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en een Provinciale Omgevingsverordening. In een omgevingsvisie legt de provincie haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast. De doorwerking van het beleid van de provincie vindt plaats via een omgevingsverordening en de daarin op te nemen instructieregels. De provincie zal in haar omgevingsverordening instructieregels voor omgevingsplannen en activiteiten opnemen en daarmee sturing geven aan de inhoud van de gemeentelijke omgevingsplannen.

Provinciale Staten zijn het bevoegd gezag voor de eerste vaststelling van geluidproductie-plafonds voor regionale industrieterreinen. Tegen deze achtergrond zal de Provincie rondom de site Chemelot via de Omgevingsverordening geluidsproductieplafonds (GPP's) vaststellen.

De provincie Limburg is reeds gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie Limburg. Deze visie richt zich op de langere termijn (2030-2050) en beschrijft onderwerpen zoals wonen, bodem, infrastructuur, milieu, ruimtelijke economie, water natuur, luchtkwaliteit, landschap en cultureel erfgoed, maar ook gezondheid en een gezonde leefomgeving. De provincie streeft ernaar om de POVI in het eerste kwartaal 2021 vast te stellen. Door het uitstel van de Omgevingswet schuift de planning van de provinciale Omgevingsverordening naar achteren. Ook treedt er nog een wijziging op ten aanzien van de inhoud; die zal niet langer beleidsneutraal zijn. Op dit moment valt nog niet te duiden wat de doorwerking hiervan op het Omgevingsplandeel voor Chemelot zal zijn. Bij het feitelijk opstellen van het Omgevingsplandeel zal hiernaar moeten worden gekeken.

Waterschap
Het waterschap kan geen visie vaststellen, maar wel haar ambities vastleggen. Het waterschap moet een waterschapsverordening vaststellen die regels bevat voor waterkeringen, watergangen en grondwater. De regels in de verordening gaan onder andere over het lozen van water op het oppervlaktewater en het onttrekken van oppervlaktewater of grondwater.
Het Waterschap Limburg onderzoekt in 2020 of haar beleid en de daarbij passende instrumenten geactualiseerd moet worden.

Gemeenten: GOVI / Omgevingsplan
Gemeenten dienen binnen drie jaar na het van kracht worden van de Omgevingswet, in casu vóór 1 januari 2025, een gemeentelijke omgevingsvisie (GOVI) op te stellen.

Net als bij de POVI is een GOVI een politiek-bestuurlijk document dat het beleid voor de fysieke leefomgeving integraal omschrijft. Integraal betekent dat de visie de breedte van de fysieke leefomgeving waarop de wet betrekking heeft dient te bestrijken. Daarbij kan worden gedacht aan het beheer van de bestaande fysieke leefomgeving, de bescherming van onderdelen van de fysieke leefomgeving en voorgenomen ontwikkelingen zoals de aanleg van buisleidingen, hoogspanningsleidingen of tunnels, externe veiligheid, energietransitie, gezondheid en dergelijke.

Nu in principe het uitgangspunt van 'horizontale transitie' wordt gehanteerd, is ervoor gekozen om voor het grondgebied van de gemeenten waarop het Omgevingsplandeel voor Chemelot betrekking heeft niet eerst een bouwsteen voor de GOVI's op te stellen, maar om direct een omgevingsplandeel op te stellen.

Wettelijk is bepaald dat gemeenten bij het inwerkingtreden van de Omgevingswet direct over een omgevingsplan beschikken dat bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het nieuwe deel dient voor 1 januari 2030 tot stand te komen in de vorm van een grondgebied dekkend omgevingsplan dat aan alle regels van de Omgevingswet voldoet. Het tijdelijk deel bestaat onder andere uit de vigerende bestemmingsplannen, beheersverordeningen, verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en de 'bruidsschat'. Dit deel is tot uiterlijk 1 januari 2030 van kracht. Onder de 'bruidsschat' wordt verstaan de regels die van het Rijk naar de gemeenten (omgevingsplan) of het waterschap (waterschapsverordening) overgaan.

Een omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Ook de regels uit de lokale verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving gaan deel uitmaken van het omgevingsplan.

De gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek zijn ieder verantwoordelijk voor het grondgebied dekkend omgevingsplan voor het eigen grondgebied. Sittard-Geleen en Stein zijn het bevoegd gezag voor het vaststellen van een omgevingsplandeel voor de onderdelen van Chemelot. De inrichting ligt immers op het grondgebied van de beide gemeenten. Chemelot ligt niet op het grondgebied van de gemeente Beek en zal als zodanig niet in het Omgevingsplan Beek worden opgenomen. Wel liggen delen van deze gemeente voor wat betreft o.a. geluid, lucht en externe veiligheid binnen het invloedsgebied van Chemelot. De regeling die voor het invloedgebied wordt opgesteld, zal wel dienen te worden opgenomen in het nog op te stellen Omgevingsplan Beek. Uiteraard geldt dat ook voor Sittard-Geleen en Stein.

Bij het opstellen van een omgevingsplan dienen gemeenten rekening te houden met hetgeen in de NOVI en de POVI is opgenomen.

De Rijksinstructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepalen of gemeenten beleidsvrijheid hebben. Afhankelijk daarvan bestaat heeft een gemeente eigen afwegingsruimte bij de vertaling daarvan in het omgevingsplan.

De provinciale omgevingsverordening zal waarschijnlijk een soortgelijke systematiek bevatten.

Op grond van de Omgevingswet hebben de gemeenten de taak om in een omgevingsplan vanuit een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’ onder andere milieuaspecten te regelen zoals immissienormen voor geluid, trillingen, geur, positionering van risicovolle en kwetsbare functies en beschermende maatregelen.

Gemeenten krijgen meer afwegingsruimte maar ook meer bestuurlijke verantwoordelijkheden. Het Rijk biedt met de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving een basisbeschermingsniveau voor bepaalde milieuaspecten. Gemeenten kunnen in een omgevingsplan hiervan afwijken voor zover deze ruimte wordt geboden. Ook kan een gemeente andere lokale omgevingswaarden regelen zoals bijvoorbeeld voor lichthinder.

De gemeenten moeten nagaan welke lokale verordeningen er op het gebied van de fysieke leefomgeving bestaan waar bij het opstellen van een gemeentelijk omgevingsplan rekening mee moet worden gehouden.

3.3 Koepelvergunning en andere vergunningen

Koepelvergunning in het kader van de Wabo

De site Chemelot en de effecten ervan vallen binnen de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en daarnaast binnen zeker twee buitenlandse gemeenten. De provincie Limburg is bevoegd gezag voor de Wabo-activiteiten op de site.

Chemelot kent een overkoepelende vergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor de ruim zestig bedrijven die op de site gevestigd zijn. Om inzicht te krijgen in de vraag wat de Omgevingswet voor de koepelvergunning gaat betekenen, zijn het Rijk, de provincie Limburg, de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek, Waterschap Limburg, Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg, DSM Nederland BV en Chemelot Site Permit BV in 2017 de pilot ‘Omgevingswet Praktijktest Chemelot Limburg’ gestart. Deze pilot is eind 2018 afgerond. Bij brief d.d. 20 december 2018 heeft de Minister van BZK de Tweede kamer bericht dat de pilot tot de conclusie heeft geleid dat het instrument van de koepelvergunning onder de Omgevingswet behouden blijft en dat de voordelen van de koepelvergunning in stand blijven.

Watervergunningen en vergunning o.g.v. Wet natuurbescherming
Naast de koepelvergunning (provincie bevoegd gezag) zijn ook watervergunningen (Waterschap Limburg bevoegd gezag) verleend voor het lozen van overstortwater van de site Chemelot en voor de IAZI.
Tot slot is op 3 juli 2018 een vergunning o.g.v. de Wet natuurbescherming (provincie bevoegd gezag) verleend op basis van bestaande rechten (en niet op basis van de Programmatische Aanpak Stikstof). Deze vergunning is onherroepelijk en zal nog worden geactualiseerd.

3.4 Bestemmingsplannen

Ter plaatse (site Chemelot) gelden verschillende bestemmingsplannen: Bestemmingsplan bedrijventerrein DSM-Geleen (2001), Herziening bedrijventerrein DSM-Geleen ex artikel 30 WRO (2005), Bestemmingsplan Poort van Geleen (2020), Bestemmingsplan Havens Stein (2014), Bestemmingsplan Grensmaas 2017 (en de herziening daarvan in 2018) en het Bestemmingsplan Buitengebied 2019 Stein. Daarnaast hebben de activiteiten op de site ook effecten op de buiten deze bestemmingsplannen gelegen gebieden, onder andere in de gemeente Beek.

Het huidige planologische regime op de site Chemelot bevat nog planologische mogelijkheden die nog niet zijn ingevuld / benut. Als het omgevingsplandeel deze nog niet bestaande activiteiten eveneens mogelijk wil maken, zullen de effecten daarvan moeten worden beoordeeld. Dat de betreffende activiteiten op grond van het geldende bestemmingsplan al mogelijk zijn, maakt dat niet anders. Daarnaast zullen ook de effecten van de mogelijke initiatieven binnen de bestaande planologische ruimte (80 ha) beoordeeld moeten worden in het licht van de vigerende wet- en regelgeving.

4. Juridische vraagstukken

Het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot is op zich al geen eenvoudige opgave. Los van het feit dat zowel met de belangen van het bedrijf als met de belangen van de omgeving rekening dient te worden gehouden en dat er rondom de toekomst van Chemelot tal van ontwikkelingen spelen, maakt het gegeven, dat dit landelijk gezien een van de eerste planontwikkelingen is binnen de kaders van de nieuwe Omgevingswet, een en ander nog complexer. Op tal van punten dienen paden voor het eerst te worden betreden en wegen moeten worden gevonden om het Omgevingsplandeel naar de letter en de geest van de Omgevingswet op te stellen. Daarbij kan niet of nauwelijks worden teruggegrepen op 'good practices' elders of op eenduidige juridische standpunten en interpretaties.

In de voorbereiding van deze uitgangspuntennota zijn zes juridische vraagstukken opgekomen die van belang zijn bij de verdere uitwerking en bij het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot en de daarop volgende besluitvorming.

1. Natura 2000-gebiedsbeschermingsrecht

In het huidige bestemmingsplan is de beschikbare planologische ruimte nog niet volledig benut. Hoe kan deze bestaande planologische ruimte in het omgevingsplan worden opgenomen:

a. Zijn er knelpunten bij het opstellen van een omgevingsplandeel voor Chemelot in het kader van de Aanvullingswet en het –besluit natuur onder de Omgevingswet?
b. Hoe kan met eventuele knelpunten worden omgegaan?

Zoekrichting

a. Gelet op de in de nabijheid gelegen Natura 2000-gebieden en de aard van de bedrijvigheid valt een toename van stikstofdepositie te verwachten op stikstofgevoelige habitats. In dat geval lijkt voor het omgevingsplan een passende beoordeling vereist. Dit betekent tevens in beginsel een verplichting tot het opstellen van een milieueffect-rapportage (m.e.r.).
b. Is er onder meer door een verbetering van toegepaste technieken ontwikkelruimte in de natuurvergunning?
   Is het mogelijk om een stikstof emissie/depositieplafond in het omgevingsplan op te nemen?

De voor- en nadelen van de oplossingsrichtingen moeten inzichtelijk worden gemaakt.

2. Aandachtsgebieden omgevingsveiligheid

Hoe kunnen aandachtsgebieden omgevingsveiligheid worden verankerd in het omgevingsplandeel gelegen buiten de site en hoe gaat dat procedureel?

Zoekrichting

De met Chemelot verband houdende zones strekken zich uit over het grondgebied van drie gemeenten (de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek). De relevante regels zullen in drie omgevingsplannen vastgelegd (moeten) worden.
Op grond van artikel 4.2 van de Omgevingswet dient het omgevingsplan voor het grondgebied van de gemeente de regels te bevatten die voor het gehele grondgebied van de gemeente nodig zijn met het oog op een evenwichtige toedelen van functies aan locaties.
Een omgevingsplan van gemeente A kan geen functies mogelijk maken die gevolgen hebben op het grondgebied van gemeente B die niet stroken met het beginsel van een evenwichtige toedeling van functies. Daarvan zal onder meer sprake zijn als op het grondgebied van gemeente B gevolgen optreden die niet in overeenstemming zijn met de regels van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

3. Geluid

Er is bij Koninklijk Besluit voor de site een geluidzonering vastgesteld. Onder de Omgevingswet zullen voor de site geluidsproductieplafonds (GPP's) door Provinciale Staten worden vastgesteld.

a. Hoe verhouden zich de GPP's ten opzichte van de reeds vergunde rechten in het kader van de Wabo-vergunning (koepelvergunning)?
b. Hoe kunnen deze GPP's in bestaande omgevingsplan worden verankerd?

Zoekrichting

a. Specifiek overgangsrecht komt er in de kern op neer dat bestaande vergunde rechten moeten worden gerespecteerd.
b. Provinciale Staten blijven bevoegd ten aanzien van regionale industrieterreinen, mits deze als zodanig zijn aangewezen in de provinciale verordening.

4. Verplaatsing onderdelen en regels uit Koepelvergunning naar omgevingsplan

De Invoeringswet Omgevingswet regelt dat bestaande onherroepelijke vergunningen onder de Omgevingswet zullen gaan gelden als omgevingsvergunningen.
Moeten onderdelen uit de koepelvergunning nog verplaatst worden naar het omgevingsplan? Zo ja, welke onderdelen en waarom? Wat betekent deze transitie inhoudelijk en procesmatig?

Zoekrichting

Er geldt geen verplichting om de regeling van de koepelvergunning over te hevelen naar het omgevingsplan. De gebruiksmogelijkheden die in de koepelvergunning zijn vergund, moeten voldoen aan het beginsel van een evenwichtige toedeling van functies zoals in de Omgevingswet is vastgelegd. Dat er voor de betreffende activiteit een onherroepelijke omgevingsvergunning is verleend, betekent niet zonder meer dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies. Het Omgevingsplan moet voldoen aan de eisen van hoofdstuk 5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

5. M.e.r.-(beoordelings)plicht Omgevingsplandeel

In hoeverre dient een plan-Milieueffectrapport (plan-MER) te worden opgesteld en waarom?

Zoekrichting

In dit geval gaat het om een bestaand industrieterrein dat positief bestemd is.
Bij het bepalen van de m.e.r-(beoordelings)plicht van een omgevingsplan zal moeten worden vergeleken met de feitelijk bestaande (legale) situatie.
Ook kan aansluiting worden gezocht bij de m.e.r die in het verleden voor de (milieu)koepelvergunning is opgesteld. De koepelvergunning lijkt de nodige flexibiliteit te bieden.

6. Verhouding omgevingsvisie en omgevingsplan

Op dit moment liggen er nog geen gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies, als bedoeld onder de Omgevingswet, waar het omgevingsplandeel voor Chemelot op kan worden gebaseerd. Kan dat en heeft het ontbreken van die visie consequenties?

Zoekrichting

De Omgevingswet verbindt geen sancties aan het ontbreken van een omgevingsvisie. De gemeenten zijn dus bevoegd een omgevingsplanregeling voor de site Chemelot vast te stellen, ook al beschikken zij niet over een omgevingsvisie. Voor zover bestaand beleid beleidsregels bevat, zal de gemeenteraad de omgevingsplanregeling in beginsel in overeenstemming met die beleidsregels moeten vaststellen. Dan wel de met het plan conflicterende beleidsregels moeten in trekken. In dit verband wordt opgemerkt dat in beginsel het uitgangspunt van 'horizontale transitie' geldt.

5. Uitgangspunt A: Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot

Voor het opstellen van het Omgevingsplandeel Chemelot wordt de begrenzing van de vigerende Wabo koepelvergunning van Chemelot aangehouden (groen gedeelte in onderstaande afbeelding). Daaronder vallen:

- het Industrial Park;
- de Brightlands Chemelot Campus;
- de Integrale Afvalwaterzuiveringsinstallatie (IAZI);
- kabel- en leidingstroken;
- de Haven Stein.

Op verzoek van de gemeente Stein wordt voor wat betreft de haven in Stein uitgegaan van een ruimere begrenzing, te weten: de plangrens van het Bestemmingsplan Haven Stein. De gemeente Stein acht dit wenselijk omdat met name het aspect geluid breder dient te worden bezien dan alleen dat deel van de haven dat onderdeel uitmaakt van de inrichting Chemelot.

In onderstaand kaartje geeft de blauwe lijn de begrenzing van het Omgevingsplandeel Chemelot in de Haven Stein aan.

Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot (inclusief Haven Stein).

6. Uitgangspunt B: ‘Horizontale transitie’

Uitgangspunt bij het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot is dat het huidige ruimtelijke regime, zoals vastgelegd in bestemmingsplannen, verordeningen, vergunningen en ontheffingen en passend bij door gemeenten bestuurlijk vastgestelde beleidsuitgangspunten, één op één overgaat naar het omgevingsplandeel. Er is sprake van een ‘horizontale transitie’.

Voor een globaal overzicht van de vigerende bestemmingsplannen, verordeningen, vergunningen, afwijkingen en ontheffingen wordt verwezen naar bijlage 1. Lopende- en nog op te starten bestemmingsplan- en vergunningsprocedures die leiden tot een onherroepelijk(e) bestemmingsplan / vergunning, zullen in het Omgevingsplandeel voor Chemelot worden meegenomen.

Uitzondering op deze regel vormt het wegnemen van aandachtspunten in vigerende bestemmingsplannen, zoals beschreven in paragraaf 8 (uitgangspunt D); met andere woorden een ‘horizontale transitie plus’. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Verankeren afwijkingsvergunningen in omgevingsplandeel;
- Afstand 10 meter tot de hoofwegen: afwijkingsmogelijkheden t.b.v. kolommenbanen en dergelijke opnemen;
- In het huidige bestemmingsplan is opgenomen dat het terrein zoveel als mogelijk omgeven zal worden door een groene zone met afschermende beplanting, behoudens enkele markante doorkijken naar het terrein (buffergroen);
- Het ontwikkelen van een passende regeling voor de campus (vergunde deel) waarbij de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en de nog in te stellen Technische Veiligheidscommissie leidend zijn;
- Welstandsvrij bouwen op de site met uitzondering van de randen en de Campus;
- Vergunningsvrij bouwen kleine bouwwerken.

7. Uitgangspunt C: ‘Horizontale transitie - plus’

In de aanloop naar deze uitgangspuntennota is door Chemelot, de wens geuit om bepaalde in het Masterplan Chemelot 2030 (februari 2020) beschreven ontwikkelingen in het nog op te stellen Omgevingsplandeel op te nemen; met andere woorden een ‘horizontale transitie - plus’. Hiertoe zijn vooralsnog tien ontwikkellocaties opgenomen.

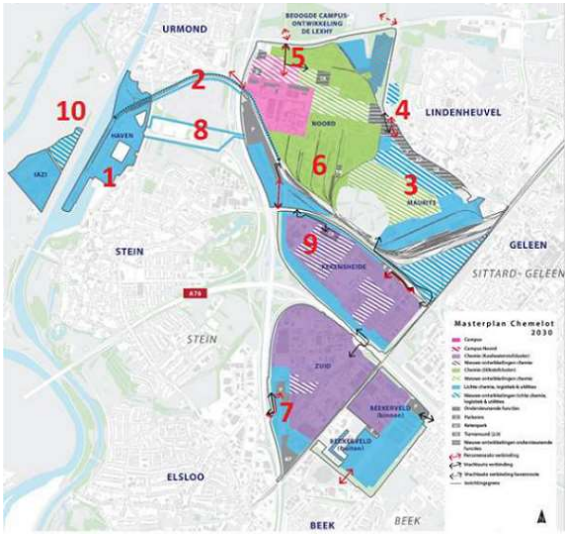
In de tabel onder de ontwikkelkaart wordt per ontwikkellocatie aangegeven of deze in het kader van het uitgangspunt ‘horizontale transitie - plus’ wel of niet zal worden meegenomen in het eerste Omgevingsplandeel voor Chemelot. De ontwikkelingen die niet worden meegenomen komen mogelijk aan bod bij de doorontwikkeling van het Omgevingsplandeelmits de plannen voldoende concreet en onderbouwd zijn en de betrokken overheden hiermee hebben ingestemd.

De Chemelot partijen hebben deze wens kenbaar gemaakt, omdat men voorziet dat de doorontwikkeling van de site op onderdelen enkele jaren zal stagneren als deze zaken niet in het Omgevingsplandeel worden meegenomen. Immers, met het opstellen en vaststellen van het aanstaande omgevingsplandeel zal nog circa anderhalf jaar zijn gemoeid. Vervolgens moet een nieuw traject met een vergelijkbare duur worden doorlopen om te komen tot een bijstelling van het omgevingsplandeel om zaken die nu niet worden meegenomen alsnog te regelen; uiteraard voor zover de betrokken overheden daar op dat moment medewerking aan kunnen en willen geven. Dat geldt ook voor de eventuele ontwikkeling van de Lexhy. Deze ontwikkeling wordt thans buiten beschouwing gelaten, omdat de uitwerking van de locatie de Lexhy geen onderdeel uit maakt van de scope van het Masterplan Chemelot 2030.

Hierna is de ontwikkelkaart uit het Masterplan Chemelot 2030 opgenomen. Op deze kaart staan nummers die de tien belangrijkste ontwikkellocaties aangeven. Deze kaart wordt gevolgd door een overzicht waarin per ontwikkellocatie is aangegeven of deze in het kader van het uitgangspunt ‘horizontale transitie - plus’ wel of niet zal worden meegenomen in het Omgevingsplandeel voor Chemelot.

Het gaat hierbij niet over beoogde ontwikkelingen op het omliggende wegennet, spoor en water, alsmede de kabels en leidingen van en naar de site enzovoort. Ook wordt niet ingegaan op de beoogde (energie)transitie naar 'nieuwe' bedrijven c.q. activiteiten en/of de uitbreiding en/of aanpassing van bestaande bedrijven op de Chemelot site. Insteek is dat die ontwikkelingen op een adequate manier in het Omgevingsplandeel kunnen worden geregeld.

De ontwikkelingen die niet worden meegenomen komen mogelijk aan bod bij de doorontwikkeling van het Omgevingsplandeel mits de plannen voldoende concreet en onderbouwd zijn en de betrokken overheden hiermee hebben ingestemd.

Locatie	Horizontale transitie mogelijk?	Toelichting / aandachtspunten
1. Haven Stein - doorontwikkeling	Neen	Een toekomstvisie voor de Haven Stein in relatie tot knooppunt 046 wordt opgesteld. Aan de hand van deze visie wordt de doorontwikkeling van de haven concreet uitgewerkt. Bijzondere aandacht voor geluidsruimte.
2. Verbindingsweg Haven - Chemelot	Neen	Er dient eerst onderzoek te worden gedaan naar de effecten van een dedicated weg alvorens bestuurlijk heroverwogen wordt of deze ontwikkeling wenselijk is.
3. De Maurits – doorontwikkeling van deze locatie met nieuwe chemieactiviteiten	Ja	Mits geen toename plaatsgebonden risicocontour en/of uitbreiding aandachtsgebieden
4. Ovonde (Burgemeester Lemmensstraat)	Ja	Mits geen sprake is van een toename van de geluidsbelasting
5A. Campus Noord	Ja, voor wat betreft het reeds vergunde deel	Voor Campus Noord start eind 2020 een vergunningenprocedure. Op het moment dat die vergunning onherroepelijk is, wordt die ontwikkeling meegenomen in het Omgevingsplandeel.
5B Gate 1	Ja	Wordt overgenomen zoals vergund. Aandacht voor entree in de vorm van groenverplichtingen.
6. Veiligheid in relatie tot stikstofcluster en Campus	Nog niet bekend	Afhankelijk van de adviezen van de Technische veiligheidscommissie. Mogelijkheden onderzoeken. Beoordelen in separate procedures.
7. Gate 7	Ja	Er zal worden bezien wat planologisch reeds mogelijk is en wat nog moet worden opgelost, dit mede in relatie tot de op- en afritten van de A2.
8. Leidingstroken Heidekamp-park (regelgeving om de integriteit te borgen).	Neen	De dubbelbestemming (houtwal) wordt voorshands niet geschrapt. Eerst dient in breder kader te worden gekeken naar het (toekomstige) leidingen-tracés. Daarbij dient te worden bezien of dit wel op de juiste plek ligt.
9. Ontwikkelgebied Kerensheide – door ontwikkelen als koolwaterstofcluster	Nog niet bekend	Er zal worden onderzocht of aanpassingen mogelijk zijn om de aandachtsgebieden in relatie tot de veiligheidsvisie aan de zijde van Stein te verkleinen. De plannen dienen te passen binnen de 10^{-6} contour.
10. IAZI - circulaire recycling processen	Neen	De uitbreiding van de IAZI dient nader te worden onderzocht; mede in relatie tot de effecten op de omgeving (waaronder de Grensmaas). De reeds vergunde ontwikkelingen worden meegenomen in het Omgevingsplandeel.

In bijlage 2 is een nadere toelichting per ontwikkellocatie opgenomen.

8. Uitgangspunt D: Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen

In de vigerende bestemmingsplannen voor het plangebied, zoals in paragraaf 6 aangegeven, is een aantal bepalingen opgenomen die in de praktijk, bijvoorbeeld bij het verlenen van vergunningen of ontheffingen, minder praktisch werken of waaraan verschillende interpretaties kunnen worden gegeven.

Nu de vigerende bestemmingsplannen middels een 'horizontale transitie' onderdeel worden van het Omgevingsplandeel voor Chemelot, is het raadzaam om deze aandachtspunten in één keer aan te pakken en op te lossen.

In onderstaande overzichten is aangegeven om welke punten het gaat en welke oplossingen in het omgevingsplandeel worden voorgestaan. Het is hierbij niet zo dat hiermee een verruiming van functies en activiteiten binnen Chemelot mogelijk wordt gemaakt.

Het betreft de bestemmingsplannen:
- Bestemmingsplan DSM-Geleen;
- Bestemmingsplan bp Havens Stein;
- Bestemmingsplan Grensmaas plus herzieningen (IAZI);
- Bestemmingsplan Buitengebied Stein.

Bestemmingsplan DSM-Geleen

Onderdeel Bestemmingsplan	Huidige situatie	Problemen toekomst	Oplossing Omgevingsplandeel
Bebouwings-percentage	Onpraktisch raster, bedrijven worden bij elkaar opgeteld in het kader van m2	Belemmering voor uitbreidingen van andere bedrijven. Op sommige plots bebouwings-percentage al behaald	Per bestemmingsvlak een bouwvlak met een bebouwingspercentage opnemen. Efficiënter duurzaam ruimtegebruik kan worden gerealiseerd door een hoger bebouwings-percentage toe te staan. In het vervolg dient dit nader te worden gemotiveerd.
Hoofdwegen	Onduidelijk wat hoofdwegen zijn	Discussie met bevoegd gezag	Hoofdwegen aanduiden
Afstand 10 meter tot de hoofdwegen	Veel gebruik van afwijkingsbevoegdheid voor bijvoorbeeld kolommenbanen	Er dient altijd nader gemotiveerd te worden waarom de afwijking aanvaardbaar is.	Mogelijkheid opnemen voor specifieke bouwwerken zoals kollommenbanen en voorwaarden
Groen met bedrijfsactiviteiten	30% is bestemd voor groenvoorziening. Dit levert geen kwaliteitsverbetering op vanwege groot bestemmingsvlak	Versnipperd groen	Strook voor groencompensatie aanduiden dan wel een visie opstellen.
Bedrijvencategorie	Enkele bedrijven categorie 5 vallen ook binnen de bestemming bedrijventerrein waar maximaal categorie 3 is toegestaan	De uitgebreide procedure van strijdigheid met het bestemmingplan dient doorlopen te worden bij categorie 5 en voor categorie 4 is er een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen.	Milieu categorieën komen te vervallen. Die worden vervangen door gebiedsfuncties en activiteiten.

Bedrijvencategorie	Bestemmingen zijn niet toegesneden op de campus	Voor elk nieuw bouwwerk op de campus dient een afwijkingsbesluit te worden genomen.	Mede in samenspraak met de Technische Veiligheidscommissie passende regels opnemen
Bedrijfsactiviteiten beperkt	Lijst van jaartal 2000 niet gericht op nieuw duurzame ontwikkelingen en Visie 2025	Voor vele nieuwe ontwikkelingen op de Site dient nu de uitgebreide procedure van strijdig met het bestemmingplan doorlopen te worden.	Onder de omgevingswet komen de milieucategorieën te vervallen en in de plaats hiervan wordt vooral gekeken naar de invloed op de omgeving van de activiteit.
Bouwhoogte			Op dit moment is dit geen probleem. In het vigerende plan is een duidelijke motivering over de bouwhoogten opgenomen (o.m. vanuit het perspectief zicht vanuit de omgeving).
Geluidsruimte	Locaties van enkele monitoringspunten zijn verouderd	Monitoringspunten opgenomen waar nu geen woningen meer staan	Geluidsmodel wordt nu geactualiseerd
Archeologie en NGCE	Niet verwerkt in het bestemmingsplan	Extra voorschriften en maatregelen nodig bij de uitvoering. Risico dat het vergeten wordt	Eenmalig vooronderzoek uitvoeren en verwerken resultaten in het omgevingsplan
Welstand en reclame-beleid	Voor iedere aanvraag is er een welstandsadvies nodig. Redelijke eisen van Welstand	Langere procedure termijn	Site met uitzondering van de randgebieden en de campus welstandvrij maken. De evaluatie van ARK zal hierbij worden betrokken.
Hoofdgebouwen bijgebouw	Bor Bijlage2 hfdst 2 art 2 lid 3. Er kan geen gebruik worden gemaakt van dit artikel in de huidige situatie omdat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen hoofdgebouw en bijgebouw		Onder de Omgevingswet bepaalt de gemeente in het omgevingsplandeel wanneer er voor een bouwactiviteit een vergunning nodig is.

Bestemmingsplan Haven Stein

Onderdeel Bestemmingsplan	Huidige situatie	Problemen toekomst	Oplossing Omgevingsplandeel
Bebouwingspercentage	Op een groot deel van de haven geldt een maximum bebouwingspercentage van 50%	Maximum bebouwings-percentage houdt efficiënt ruimtegebruik tegen	Een toekomstvisie voor de Haven Stein wordt opgesteld. In dit kader worden mogelijkheden hoger bebouwings-percentage bezien.

Bestemmingsplan Grensmaas plus herzieningen (IAZI)

Onderdeel Bestemmingsplan	Huidige situatie	Problemen toekomst	Oplossing Omgevingsplandeel
Bouwvlak	Onderdelen van het terrein zijn uitgesloten voor bebouwing, waar bouwwerken gewenst zijn	Beperking bebouwd oppervlak houdt efficiënt ruimte gebruik tegen	Efficiënter duurzaam ruimtegebruik door groter bouwvlak. Eerst onderzoek instellen naar de effecten op de omgeving (waaronder de Grensmaas).
Maximum bouwhoogte	Maximum bouwhoogte beperking voor technische onderdelen	Maximum bouwhoogte leidt tot afwijkingsprocedures	Ruimere bouwhoogte voor technische onderdelen bezien of dit mogelijk is.

Bestemmingsplan Buitengebied Stein

Onderdeel Bestemmingsplan	Huidige situatie	Problemen toekomst	Oplossing omgevingsplandeel
Dubbele bestemming 'waarde houtopstanden en houtwallen' in relatie tot aanduiding 'veiligheidszone-leidingen'	De dubbele bestemming 'waarde houtopstanden en houtwallen' ligt boven op leidingen zondereen voorrangsregeling	De integriteit van leidingen kan in gevaar komen door wortels van bomen. Door toename leidingen kunnen de leidingstroken ruimer worden dan nu is opgenomen.	In dit kader dient eerst te worden gekeken naar het (toekomstige) leidingen-tracé. Daarna kan worden bezien of het nodig / wenselijk is om de dubbel-bestemmingen te schrappen.

Nadere toelichting op een aantal van de hiervoor genoemde problemen en oplossingen

Bouwregels

1. De systematiek van de bebouwingspercentages
   Hogere bebouwingspercentages toestaan i.v.m. duurzaam ruimtegebruik op basis van nog uit te werken uitgangspunten. Het huidige maximale bebouwingspercentage is nu 50% per 9 ha raster. De raster-systematiek blijkt in de praktijk namelijk niet goed te werken.

2. Bouwhoogtes
   De mogelijkheid onderzoeken om hogere bouwhoogtes te realiseren in het belang van duurzaam ruimtegebruik.

3. Afstand tot interne wegen
   De ‘interne doorgaande wegen’ zijn ambtelijk bepaald en niet formeel vastgelegd. Het aanhouden van afstanden tot de wegen is bepaald vanwege de leidingstroken langs de wegen en niet(?) naar aanleiding van veiligheid. Het moet mogelijk zijn om in ieder geval kolommenbanen en andere bouwwerken te realiseren binnen 10 meter van de doorgaande wegen. Wij hanteren liever criteria voor het bepalen van wat ‘doorgaande wegen’ zijnen ‘wegen ten behoeve van installaties’ i.p.v. een tekening. Reden hiervoor is dat de interne wegenstructuur aangepast kan worden aan de hand van actuele ontwikkelingen.

4. Uitgangspunten voor vergunningsvrije omgevingsplanactiviteiten hanteren bij het opstellen van de regels in het Omgevingsplan. Laat de verwoording van de regels aansluiten op de wettelijke regeling zodat het mogelijk is om de vergunningsvrije activiteiten optimaal in te zetten.

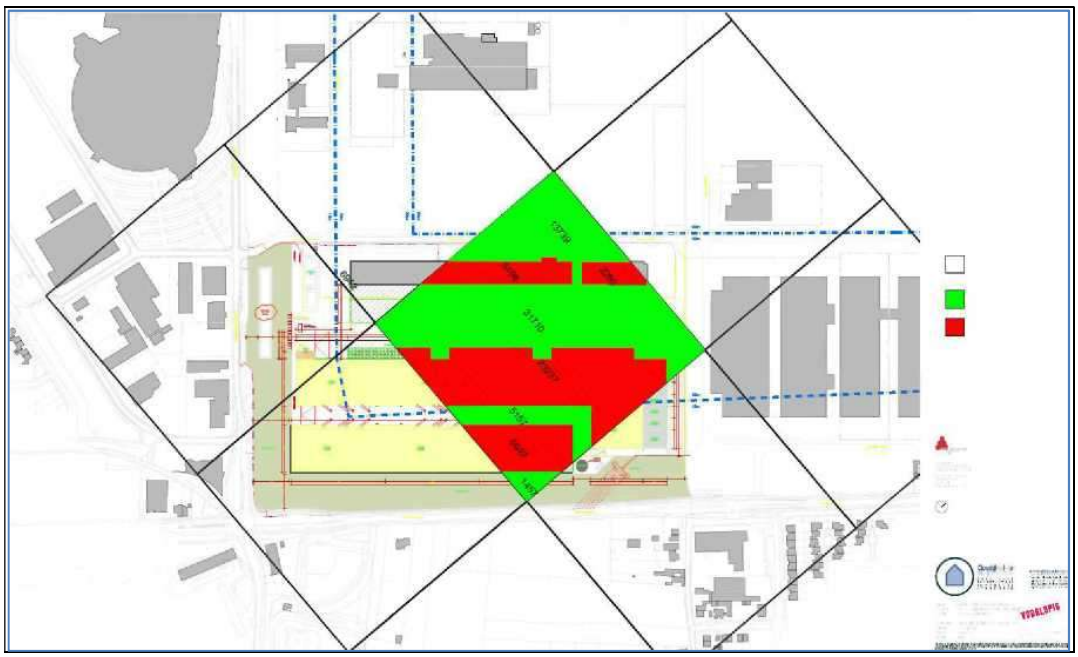
5. Welstandsvrij
   Chemelot in het omgevingsplandeel, met uitzondering van de randen en de campus, aanwijzen als welstandsvrije zone. Chemelot is een niet openbare industrieterrein. Het grootste deel van het terrein is niet zichtbaar en omzoomd met dichte groenstroken. (er is wel direct zicht vanuit een aantal wegen!)

Toe te laten functies
In het Omgevingsplandeel voor Chemelot wordt de beschrijving van de toegestane functies afgestemd op de vigerende bestemmingsplannen, de vergunningen, het Masterplan Chemelot 2030 (voor zover passend binnen het uitgangspunt van 'horizontale transitie) en de activiteiten op de Brightlands Chemelot Campus.

Inwaartse zonering
In het vigerende bestemmingsplan is voor de toelating van activiteiten een inwaartse milieuzonering opgenomen op basis van de VNG-uitgave Bedrijven en milieuzonering. De VNG heeft in mei 2019 de uitgave Milieuzonering nieuwe stijl gepubliceerd. In het omgevingsplandeel zal de toelating van activiteiten op Chemelot worden gebaseerd op deze nieuwe VNG-uitgave.

Milieuzonering nieuwe stijl anticipeert op de integratie van milieu en ruimte in de Omgevingswet en gaat uit van de beschikbare milieuruimte voor een activiteit, zonder verwijzing naar een Staat van bedrijfsactiviteiten met richtafstanden op basis van de SBI-code. In de nieuwe uitgave wordt gemotiveerd dat het niet nodig is om al in het ruimtelijk spoor concrete milieunormen op te nemen voor veiligheid en stof, ter vervanging van de richtafstanden voor stof en gevaar zoals die in de huidige uitgave Bedrijven en milieuzonering zijn opgenomen. Ten aanzien van veiligheid is het uitgangspunt dat specifieke regels met betrekking tot de risicovolle activiteiten worden opgenomen in het omgevingsplan. De methodiek is veel flexibeler, omdat:
1. Er geen discussie meer is of een bepaalde activiteit wel of niet is genoemd in de Staat van Bedrijfsactiviteiten, er is geen bedrijvenstaat meer.
2. Een activiteit niet 'vast' zit aan een bepaalde milieucategorie met bijbehorende richtafstand. Als een activiteit minder milieuruimte nodig heeft, is plaatsing in een andere zone zonder specifieke omgevingsvergunning goed mogelijk.

Voorbeeld 9 hectare raster bebouwingspercentage
In het bestemmingsplan Bedrijventerrein DSM Geleen wordt in artikel 4.2 en 5.2 het bebouwingspercentage besproken. De gehele site is opgedeeld in rasters van 9 hectare per oppervlakte-eenheid, zie de afbeelding op de volgende pagina. In elk raster mag het bebouwingspercentage niet meer dan 50 % bedragen voor zowel bedrijventerrein I als II. (Voor groen met bedrijfsactiviteiten is dit 35%).Voor bedrijventerrein I kan er vrijstelling verleend worden tot 70% en bij bedrijventerrein II kan er vrijstelling verleend worden tot 60%.
Het raster is niet digitaal beschikbaar waardoor er alleen een inschatting kan worden gemaakt. Op onderstaande afbeelding een voorbeeld van de vergunningsaanvraag voor Katoen Natie, waarbij door middel van een tekening de onderbouwing is verzorgd en het bebouwingspercentage voldoet. Bij een evt. uitbreiding van QCP zou er wel een vrijstellingsbevoegdheid nodig zijn.

9. Communicatie en participatie

Uit communicatief oogpunt spelen bij de totstandkoming van het Omgevingsplandeel voor Chemelot de volgende zaken:

- bestuurlijke besluitvorming;
- communicatie;
- participatie omgeving;
- kennisdeling .

Bestuurlijke besluitvorming

Het Omgevingsplandeel dient als 'puzzelstukje' voor de nog op te stellen grondgebied dekkende gemeentelijke omgevingsplannen door de drie afzonderlijke gemeenteraden te worden vastgesteld. Het is de bedoeling om als drie gemeenten hier zoveel als mogelijk gezamenlijk in op te trekken en om gedeputeerde staten / provinciale staten hierin mee te nemen.

In dit licht zal een 'routebeschrijving' voor gezamenlijke (en individuele) informerende bijeenkomsten voor raads-, staten- en burgerleden worden uitgewerkt en zal een ambtelijk coördinator worden aangewezen om een en ander in samenspraak met de verschillende griffies vorm te geven.

Communicatie

Met betrekking tot Chemelot wordt door diverse instanties en organisaties, ieder vanuit de eigen rol, positie en verantwoordelijkheid, met de omgeving gecommuniceerd over ontwikkelingen in lopende trajecten en projecten. Om deze communicatiestromen verder uit te lijnen en op elkaar af te stemmen, is een integrale werkgroep communicatie in het leven geroepen en wordt zoveel als mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande overlegstructuren, zoals de bestaande Klankbordgroep Chemelot; waarbij overigens nog wel dient te worden bezien of alle dorpen / wijken in de omgeving van het plangebied van het Omgevingsplandeel voor Chemelot in de Klanbordgroep vertegenwoordigd zijn.

Participatie

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie van de omgeving om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. Daarom zijn in de Omgevingswet en in het Omgevingsbesluit regels over participatie opgenomen. Zo ook voor de gemeentelijke omgevingsplannen.

De Omgevingswet zegt over participatie: 'het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden [...] bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'. Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en bestuurders van overheden.

In het Omgevingsbesluit staan regels om participatie te waarborgen. Bij het omgevingsplan geeft een overheid in een kennisgeving aan hoe het participatietraject zal worden vormgegeven. Ook is een motiveringsplicht opgenomen. Dit betekent dat het bevoegd gezag bij de vaststelling van het omgevingsplan dient aan te geven hoe de omgeving bij de voorbereiding is betrokken en wat het met de resultaten heeft gedaan.

De wet geeft het bevoegd gezag en de initiatiefnemer de vrijheid eigen keuzes te maken voor de inrichting van het participatieproces. De locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn immers elke keer anders. Ook het moment waarop participatie start, verschilt per keer.

Aanvankelijk was de wijze van participatie vormvrij. Begin dit jaar is in de Eerste Kamer een motie aangenomen waarin de regering is verzocht om in het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om participatiebeleid op te stellen. De Minister heeft toegezegd deze motie over te nemen. Dit betekent dat het participatiebeleid rondom omgevingsplannen dient te passen binnen de kaders van het algemene / bredere participatiebeleid van de gemeenten.

In het vervolgtraject zal per gemeente worden nagegaan welke participatiebeleid men reeds heeft en welke voornemens er bestaan om te komen tot een (meer) generiek participatiebeleid per gemeente. Ook zal worden bezien of het mogelijk is te komen tot een gezamenlijk participatiebeleid c.q. participatie-aanpak voor het Omgevingsplandeel voor Chemelot; passend binnen de generieke afzonderlijke participatietrajecten. Daarbij zal ook worden ingegaan op de vraag hoe een en ander het beste kan worden georganiseerd en zal worden nagegaan welke wensen en ideeën er bij andere partijen, waaronder Chemelot, leven om participatie vorm te geven.

Kennisdeling
Het opstellen van een Omgevingsplandeel voor een locatie als Chemelot is geen sinecure en voor een deel zelfs pionierswerk. Er zijn geen uitgelijnde voorbeeldtrajecten. In het kader van de Praktijktest Chemelot Limburg 2017/2018', een min of meer vergelijkbare situatie van een zoektocht, is om die reden actief en bewust afstemming gezocht met partijen als het Ministerie (BZK en I&W), het Programma Aan de Slag met de Omgevingswet, VNG, IPO, VNO/NCW, bedrijven als Tata steel en Dow Chemical, DCRM en verschillende provinciale- en gemeentelijke overheden, zoals de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland en de gemeente Eindhoven (Brainport).

Het is een goede zaak om de contacten uit die tijd te hernieuwen en te betrekken bij het feitelijk opstellen van het omgevingsplandeel en bijvoorbeeld het inrichten van het participatietraject.

10. Vervolgtraject en kosten

De voorliggende nota vormt het vertrekpunt voor de volgende fase van de totstandkoming van het Omgevingsplandeel voor Chemelot. Op het moment dat de gemeenteraden van Sittard-Geleen, Stein en Beek medio november 2020 de in deze nota genoemde uitgangspunten hebben vastgesteld, kan feitelijk worden gestart met het opstellen van het omgevingsplandeel.

Het opstellen van het omgevingsplandeel (inclusief het eventueel opstellen van een plan-m.e.r, de regeling voor het invloedsgebied van Chemelot en een participatietraject met de omgeving) zal ongeveer 1,5 jaar in beslag nemen. De verwachting is dat het Omgevingsplandeel voor Chemelot voor de zomer van 2022 zal zijn afgerond en dat de behandeling daarvan in de onderscheiden gemeenteraden najaar 2022 kan plaatsvinden.

Eerst nadat de drie colleges van burgemeester en wethouders en het college van gedeputeerde staten met de concept-uitgangspuntennota hebben ingestemd, kan middels een marktconsultatie een betrouwbare indicatie van de kosten, die met het opstellen van het omgevingsplandeel samenhangen, worden gegeven. Om die reden kan daar op het moment van schrijven van de voorliggende nota nog niets over worden gezegd. Om dezelfde reden kan nog geen voorstel worden gedaan voor de verdeling van de kosten.

Het is de bedoeling om via de colleges separaat een voorstel te doen voor de bekostiging van het opstellen van het Omgevingsplandeel voor Chemelot. Daarbij is het streven om dit bekostigings-voorstel in dezelfde gemeenteraadsvergaderingen aan de orde te stellen als voorliggende uitgangspuntennota.

11. Voorstel aan de drie gemeenteraden en gedeputeerde staten

De gemeenteraden van Sittard-Geleen, Stein en Beek en het college van gedeputeerde staten van Limburg wordt voorgesteld om:

- Kennis te nemen van voorliggende uitgangspuntennota;
- De uitgangspunten, zoals verwoord in paragrafen 5 tot en met 8 van deze nota, vast te stellen:
  - Uitgangspunt A: Begrenzing Omgevingsplandeel Chemelot;
  - Uitgangspunt A: 'Horizontale transitie';
  - Uitgangspunt A: 'Horizontale transitie - plus';
  - Uitgangspunt A: Opheffen aandachtspunten vigerende bestemmingsplannen;
- De Stuurgroep Omgevingsplandeel Chemelot – voor de gemeenten door tussenkomst van de colleges van burgemeester en wethouders – te verzoeken de uitwerking van het Omgevingsplandeel voor Chemelot voortvarend ter hand te nemen.

Bijlage 1:
Globaal overzicht vigerende bestemmingsplannen, verordeningen, vergunningen, afwijkingen en ontheffingen*

Provincie Limburg

Wet geluidhinder

Vaststelling geluidzone (KB 23 september 1987)

Koepelvergunning

- Revisievergunning Gehele site Chemelot (14 juni 2005)
- Wijzigen Voorschrift G.5 en G.6 Etheenmetingen (4 april 2006)
- Wijzigen Voorschrift E.9.c Repressieve voorzieningen (27 september 2007)
- Intrekken Voorschriften B3, B4.a, E.1, E.5 en E.6, E.8, E.9, G.2, G.3, G.4 en H.1 t/m H.4. (4 juni 2009)
- Wijzigen voorschriften A.3, B.2, E.2, E.3, F.1 en F.3. (4 juni 2009)
- Wijzigen Voorschriften A.1, C.2, D.4c, D.6, E7c, F3b (28 juli 2011)
- Wijzigen Voorschrift G.2 Ongewone voorvallen (23 augustus 2012)
- Wijziging (milieu)voorschriften hoofdstuk 1 (16 oktober 2014)

Wabo

- Omgevingsafwijkingsbesluit hoofdkantoor Lanxess (08-03-2012)
- Omgevingsafwijkingsbesluit DSM kantoorgebouw AHEAD (18-10-2012)
- Omgevingsafwijkingsbesluit Centercourt (16-09-2014)
- Omgevingsvergunning Zonnestroompark Chemelot (21-05-2015)
- Omgevingsafwijkingsbesluit Bright Houses (14-12-2017)
- Omgevingsafwijkingsbesluit Area 82 (20-09-2018)
- Omgevingsafwijkingsbesluit Brighthouse 300 (05-03-2020)

Wet natuurbescherming

Wnb-verguning d.d. 3 juli 2018

Gemeente Sittard-Geleen

- Bestemmingsplan Bedrijventerrein DSM-Geleen (14 december 2000)
- Bestemmingsplan Bedrijventerrein DSM-Geleen; herziening ex art. 30 lid 1 WRO (24 februari 2005)

Gemeente Stein

- Bestemmingsplan Havens Stein, herziening 2014
- Bestemmingsplan Grensmaas en de herziening Grensmaas 2016, 1e herziening
- Bestemmingsplan Buitengebied 2019

** In het overzicht zijn qua vergunningen en afwijkingen alleen de majeure zaken opgenomen.*

Bijlage 2:
Korte toelichting op ontwikkellocaties uit het Masterplan Chemelot 2030 (bron: Masterplan Chemelot 2030)

Locatie 1: Haven Stein
In het Masterplan wordt aangegeven dat het beleid erop gericht is om in de toekomst meer stoffen via het water naar de site aan te voeren. Dit betekent dat de activiteiten in de haven zullen toenemen. Echter is de geluidsruimte in de haven Stein beperkt. De haven is bestemd voor bedrijfsdoeleinden met uitzondering van risicovolle inrichtingen (Bevi) en geluidzoneringsplichtige inrichtingen. De beoogde ontwikkeling past binnen deze bestemming. Geluidsproductie vormt wel een aandachtspunt.

Locatie 2: Verbindingsweg Haven - Chemelot
Vanwege de toenemende hoeveelheden grondstoffen die via de haven zullen worden aangevoerd zal de hoeveelheid (vracht)verkeer c.q. logistiek transport van grondstoffen en producten tussen de haven en site ook toenemen. Chemelot is voornemens om samen met betrokken partijen een niet openbare weg te realiseren parallel aan of ter plaatse van de spoorlijn. Dit is enige jaren geleden al eens onderzocht. Knelpunt was het geluid ten opzichte van de nabijgelegen woningen. Dit verdient in het vervolgtraject dan ook extra aandacht. Daarnaast past in de huidige planregels (van het bestemmingsplan Buitengebied) een weg voor vrachtverkeer niet. In het omgevingsplandeel dient hier ruimte voor ingebouwd te worden. Vanuit fysiek oogpunt lopen er diverse leidingen langs het spoor. Hierbij dient voor de realisatie van een weg rekening te worden gehouden met veiligheidsafstanden ten opzichte van deze leidingen.

Locatie 3: de Maurits
In het Masterplan Chemelot 2030 is beoogd om deze locatie door te ontwikkeling met nieuwe chemieactiviteiten. Vanuit het vigerende bestemmingsplan zijn zones ten behoeve van bedrijven tot en met milieucategorie 3 en tot en met milieucategorie 5 van de Staat van bedrijfsactiviteiten aangewezen. Deze zonering is overgenomen in de Masterplan kaart. Aandachtspunten zijn rekening houden met het maximale bebouwingspercentage volgens het raster. In het kader van zuinig ruimte gebruik wordt verzocht om met het werken van een raster af te zien. Gelet op het voorgaande past ook deze ontwikkeling binnen de bestemming.

Locatie 4: Ovonde
Deze locatie heeft in het huidige bestemmingsplan de bestemming 'buffergroen'. Aangezien er al een ingang is, past een doorontwikkeling van de Ovonde zoals genoemd in het Masterplan Chemelot 2030 binnen de bestemming. Wel dient vanuit verkeersoogpunt gekeken te worden naar wat de extra verkeersstromen voor uitwerking heeft op de omgeving. Vrachtauto's met gevaarlijke stoffen blijven gebruikmaken van Gate 1. Kortom zal hiervoor een onderbouwing van de verkeerseffecten worden aangereikt.

Locatie 5: Campus Noord en Gate 1
Thans is BCC, Chemelot en DSM bezig met de planvoorbereiding en aanbesteding van de realisatie van Campus Noord en de verplaatsing van Gate 1 .De verplaatsing van de gate past binnen het vigerende bestemmingsplan. Hierbij zijn planologisch geen belemmeringen te vermelden.
De Chemelot Campus ontwikkelt zich door naar Campus Noord. De eerste vergunning (voor Bright House 3) is hiervoor reeds verleend. Hiervoor was een ruimtelijke onderbouwing noodzakelijk gelet op het beoogde oppervlakte ervan.
De doorontwikkeling van Campus Noord is bekeken in relatie tot het vigerende bestemmingsplan. Daar zijn enkele mogelijke strijdigheden geconstateerd ten opzichte van de bouwregels (afstand tot wegen, maximaal aantal vierkante meters laboratoria en kantoren) waardoor deze ontwikkeling wordt beschouwd als rechtstreeks oversteken met kleine aanpassing.

Locatie 6: Veiligheid in relatie tot Stikstofcluster en Campus
In het Masterplan Chemelot 2030 wil Chemelot de beschikbare kavels verder door ontwikkelen. Op een groot gebied mogen bedrijven komen van tot en met milieucategorie 5 uit de staat van bedrijfsactiviteiten. De huidige campus is vergund en gerealiseerd.
Er dient uiteraard een goede afstemming te zijn met betrekking tot veiligheid voor de Campus en de stikstofcluster. Niet alleen de veiligheid binnen gebouwen maar ook de veiligheid van mensen die zich bevinden buiten de gebouwen.

Locatie 7: Gate 7

Om de verkeersdoorstroming bij Gate 7 te verbeteren is het voornemen om verkeerskundige aanpassingen te maken. Uitgangspunt is dat de aanpassing van de gate past binnen het -planologische kader.

Locatie 8: Leidingstroken Heidekamppark
Namens Bodemzorg Limburg B.V. is een vergunning aangevraagd voor het kappen van bomen die zich op en rondom de leidingstroken van het Heidekamppark bevinden. De leidingstrook past binnen het vigerende bestemmingsplan. Er is geen voorrangsregeling opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied ten behoeve van de dubbele bestemmingen (houtwal) en aanduidingen (leidingstrook). In belang van veiligheid is het wenselijk om de regels die de integriteit van de leiding beschermen voorrang te geven. Verzocht wordt om in het omgevingsplandeel een duidelijkere regelgeving op te nemen om de integriteit van deze veiligheidsstroken te beschermen.

Locatie 9: Ontwikkelgebied Kerensheide
In het Masterplan Chemelot 2030 is opgenomen om het ontwikkelgebied Kerensheide verder door te ontwikkelen als koolwaterstofcluster. Deze ontwikkeling past binnen het vigerende planologische kader. Aandachtspunt is en blijft veiligheid. Bij het uitwerken van de risicogebieden en aandachtsgebieden dient hiermee rekening te worden gehouden.

Locatie 10: IAZI
Door de komst van nieuwe type activiteiten, die zich niet met de traditionele chemische processen bezighouden maar juist met circulaire recycling processen, zal ook het afvalwater van karakter veranderen. Dit kan ook consequenties voor de IAZI hebben die moet aanpassen en mogelijk uitbreiden. Dit gebied heeft in het huidige bestemmingsplan al de bestemming afvalwaterzuiveringsinstallatie en een bouwblok.